

Úřad práce České republiky, generální ředitelství

Č.j.: UPCR-2022/113252-20000403/2

Poskytnutí informací ohledně pojmu druh práce, k jehož výkonu postačuje nižší stupeň vzdělání než střední vzdělání s maturitní zkouškou

Žádost:

ze dne 12. 12. 2022

Žádost o poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Vážené dámy a pánové,

obracím se na Vás s žádostí o stanovisko, příp. poskytnutí informace, interního pokynu či směrnice v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve věci druhů prací, které může zprostředkovávat agentura práce.

Dle nařízení vlády č. 64/2009 Sb., o stanovení druhu prací, které agentura práce nemůže formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele zprostředkovávat, ze dne 5. března 2009 (dále jen „nařízení“) platí, že *„Agentura práce nemůže pro cizince zprostředkovávat zaměstnání formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele pro práci v podzemí hlubinných dolů nebo pro takové druhy prací, k jejichž výkonu postačuje nižší stupeň vzdělání než střední vzdělání s maturitní zkouškou s výjimkou druhů prací uvedených v příloze k tomuto nařízení.“*

V příloze pak nařízení stanovuje druhy práce, které agentura může pro cizince zprostředkovávat formou dočasného přidělení u uživatele, a to za pomoci odkazu na označení druhu práce a jeho zařazení v klasifikaci zaměstnání s CZ-ISCO.

Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO je v souladu s § 19 odst. 3 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, závazná pouze pro účely statistiky. Jedná se o klasifikaci založenou na obvyklých požadavcích pro daný druh práce ve vztahu k dovednostem a vzdělání.

Dle § 42g zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) může cizinec žádat o zaměstnaneckou kartu hodlá-li na území být zaměstnán na pozici, kterou je možno obsadit cizincem.

Volné pracovní místo, které se následně za splnění určitých podmínek může stát místem obsaditelným cizincem, je pak oprávněn oznámit zaměstnavatel, tj. v tomto případě agentura práce, v souladu s § 35 a § 37 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“). Zaměstnavatel musí uvést základní charakteristiku zaměstnání, kterou se rozumí *„určení druhu práce a místa výkonu práce, předpoklady a požadavky stanovené pro zastávání pracovního místa, základní informace o pracovních a mzdových podmínkách a informaci, zda se jedná o pracovní místo vyhrazené nebo vhodné pro osobu se zdravotním postižením.“* Je tak plně na zaměstnavateli, jaké dovednosti a vzdělání bude požadovat pro výkon určitého druhu práce.

Z výše uvedené úpravy zákona o zaměstnanosti, stejně jako ze zásady enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí a zásady legální licence vyplývá, že zaměstnavatel může při oznámení volného pracovního místa sdělit požadavky na danou pozici odlišně od obvyklých požadavků vymezených v klasifikaci CZ-ISCO. Tímto postupem tak může dojít ke skutečnosti, že druh práce tak, jak je vymezena jeho obvyklá charakteristika ve vztahu k požadovanému vzdělání dle CZ-ISCO, nebude odpovídat požadavkům na vzdělání zaměstnanců, které hledá na dané pozici agentura práce.

S ohledem na výše uvedené tak žádám o závazné stanovisko ve vztahu k pojmu druh práce, k jehož výkonu postačuje nižší stupeň vzdělání než střední vzdělání s maturitní zkouškou, příp.

o sdělení, zda existuje interní pokyn, směrnice či podobné interní pravidlo zabývající se tímto pojmem a o případné zaslání informace týkající se tohoto dokumentu.

Odpověď generálního ředitelství Úřadu práce ČR:

Vážená paní,

k Vaší žádosti Vám na základě podkladů zpracovaných Odborem zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek generálního ředitelství Úřadu práce České republiky, do jehož věcné působnosti předmětná problematika spadá, sděluji následující:

- pojem „druh práce, k jehož výkonu postačuje nižší stupeň vzdělání než střední vzdělání s maturitní zkouškou“ (jak je uvedeno v nařízení vlády č. 64/2009 Sb., o stanovení druhu prací, které agentura práce nemůže formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele zprostředkovávat, v platném znění) není blíže rozpracován v žádném interním pokynu Úřadu práce České republiky.
- Úřad práce České republiky vychází při stanovení druhu práce z klasifikace CZ-ISCO, jak je stanoveno ve Směrnici č. 9/2019 – Správa agendy volných pracovních míst na pracovištích Úřadu práce České republiky.
- V uvedené Směrnici se problematiky druhu práce a požadavků zaměstnavatele týká zejména článek II, odst. 5: *„VPM jsou zadávána do AIS dle požadavků zaměstnavatelů a v dostatečně podrobném tvaru tak, aby byly zajištěny potřeby jednotlivých útvarů a pracovišť ÚP ČR. VPM je vždy definováno pomocí číselníku CZ-ISCO, a to pětimístným kódem (v případě, že není možno profesi blíže určit, tak jen čtyřmístným). Kvalifikační předpoklady a dovednosti, pokud jsou uvedeny v souladu s příslušnými právními předpisy, se vždy vyplňují v podobě požadované zaměstnavatelem.“*
- Směrnici č. 9/2019 – Správa agendy volných pracovních míst na pracovištích Úřadu práce České republiky zasíláme v Příloze.

Dále Vám sděluji, že ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, sociální péči, péči a pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a dětí, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky, je dle § 9 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo práce a sociálních věcí a pouze ono může vydat závazné stanovisko ve vztahu k pojmu druh práce.

Poskytnuté informace Vám zasíláme prostřednictvím datové schránky.

S pozdravem

Příloha: dle textu